

є стан духовної культури і моралі учнів, нехтування правовими нормами. Булінг є загрозою ефективного соціального розвитку всіх учасників цього процесу. В цьому ми бачемо соціально-педагогічну проблему. Соціально-педагогічний підхід дає можливість об'єднати зусилля як внутрішнього, так і зовнішнього шкільного середовища для профілактики даної проблеми. Для профілактики булінгу в шкільному середовищі необхідно створювати сприятливий мікроклімат в класі.

Список використаних джерел

1. Бех І. Д. Життя особистості у духовному діапазоні. *Рідна школа*. 2009. № 11 (959). К. : Фелікс. С. 7–17.
2. Гук О. Ф., Чернуха Н. М. Пріоритетні вектори сучасної освіти. *Topical issues of social pedagogy: Collective monograph*. CARICOM, Barbados, 2017. С. 30–55.
3. Про затвердження Типового положення про центр соціально-психологічної реабілітації дітей: Постанова Кабінету міністрів України від 28 січня 2004 р. № 87 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2004-%D0%BF#Text> (дата звернення: 25.04. 2023).
4. Про охорону дитинства: Закон України «Про охорону дитинства» від 26.04.2001 № 2402-III URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14#Text> (дата звернення: 23.04. 2023).

Лілія Ребуха

д. пед. н., професор, завідувач кафедри освітології і педагогіки,
Західноукраїнський національний університет,
м. Тернопіль, Україна

Назар Цибульський

аспірант 1 року навчання спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки,
Західноукраїнський національний університет,
м. Тернопіль, Україна

ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ: СУТНІСНІ ОСОБЛИВОСТІ

Автори розкривають важливість застосування освітніх технологій в освітній процес закладу освіти на засадах суб'єкт-суб'єктної взаємодії; характеризують становлення та поширення освітніх технологій, що обумовлено різними причинами; означають причини становлення та їх сутнісні характеристики.

Ключові слова: освітні технології, заклади взаємодії, педагогічна діяльність, структура технологій.

Поняття «освітня технологія» прийшло на зміну традиційній системі навчання, яка перестала відповідати вимогам сучасної людини. Тому нині

освітня технологія становить сукупність методів і засобів, що використовуються в послідовному формуванні пізнавального процесу та структури суб'єкт-суб'єктної взаємодії. Технологічність освітньої системи передбачає повний контроль педагогічного процесу, який заснований на чіткій концепції, позначеній меті і конкретно заданих завданнях, методології та засобах навчання.

Поняття «технологія навчання» стало широко використовуватися під впливом процесів техногенної модернізації, які стрімко поширювалися у Європі та початку 20 ст. У 70-х р. було введено поняття «педагогічна технологія», яке донедавна вважається ідентичним «освітній технології». Але в останні десятиліття в науковій літературі їх вживання стало відокремленим. Так, під педагогічною технологією розуміють навчання та виховання, тоді як освітня технологія теж охоплює навчання та виховання, але при вживанні цього поняття найчастіше акцент робиться на організаційному процесі навчання.

Становлення та поширення освітніх технологій обумовлено такими причинами: технологія – це сукупність послідовних методів та прийомів, що застосовуються у певних галузях людської життєдіяльності. Відповідно до цього визначення, основу поняття «освітня технологія» становить діяльність педагога, побудована з урахуванням конкретного цілісного алгоритму. Структурованість освітнього процесу дозволяє досягати потрібного результату та передбачати його характер.

Освітні технології спрямовані на те, щоб стимулювати активність здобувачів освіти; розвинути в них навички самостійної роботи; розкрити творчі здібності молодих людей; мотивувати їх до навчання за рахунок індивідуалізації та інтерактивності навчання.

Першочергова мета педагогів полягає у використанні нових інструментів та сучасних методів, що передбачають послідовний процес розвитку особистості учнів. На відміну від традиційної системи освіти, заснованої виключно на обов'язковому засвоєнні понятійної бази та знань про світ, освітні технології враховують індивідуальні потреби та здібності суб'єктів навчання. Цей підхід дозволяє підвищувати ефективність освітнього процесу за рахунок участі самих учнів, підтримки педагогом виявленої ініціативи та обговорення актуальних питань.

Ключовим аспектом освітньої технології є цілісність педагогічної діяльності, яка має на увазі конкретне структурне обґрунтування. У структуру технології входять три основні компоненти:

а) концептуальний – це основа освітньої технології, її першорядні положення, установки та методологічна база;

б) змістовний – це суть навчального матеріалу, його зміст та способи викладу.

в) процесуальний – це всі методи та прийоми освітнього процесу, які педагог визначає, виходячи з вимог певної стадії навчання.

Основною частиною структури є концептуальний аспект, освоївши який викладач може вводити освітньою технологією у процес навчання, пристосовуючи їх до актуальних вимог педагогічної діяльності.

Отож, у сучасній науковій літературі представлено безліч класифікацій освітніх технологій, які відповідають різним умовам систематизації.

Список використаних джерел

1. Дубасенюк О. А. Інноваційні освітні технології та методики в системі професійно-педагогічної підготовки. Професійна педагогічна освіта: інноваційні технології та методики: моногр Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2009. С 14–47

2. Михайліченко М. В., Рудик Я. М. Освітні технології: навчальний посібник. К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2016. 583 с.

3. Шевчук С. С. Сучасні освітні технології у професійній підготовці кваліфікованих робітників: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПНУ, 2022. 158 с.

Юлія Рудакевич
студентка 1-го курсу,
Тернопільський національний технічний
університет імені Івана Пулюя,
м. Тернопіль, Україна

СИСТЕМНА ПРОФІЛАКТИКА БУЛІНГУ: ПРОФІЛАКТИЧНІ ЗАХОДИ

Загальна вимога до організації профілактичної роботи – це підвищення обізнаності та залучення до профілактики всіх учасників освітнього процесу, оскільки до ситуації цькування мають відношення всі. Ефективність профілактики булінгу в освітній організації залежить від того, наскільки вона має системний, а не епізодичний характер [1; 3].

Системна профілактика булінгу реалізується на наступних рівнях: особистісному, груповому, загальношкільному, сімейному. На загальношкільному рівні реалізуються такі напрями профілактики:

- створення сприятливого та безпечного середовища для розвитку та соціалізації особистості учня;
- покращення якості взаємодії всіх учасників освітнього процесу;
- оцінка психологічної комфортності та безпеки освітнього середовища;
- створення та підтримка ефективної роботи служби шкільної медіації (примирення), що спирається у своїй діяльності на відновлювальні технології;
- залучення тих, хто навчається в роботу служби медіації (примирення), у тому числі шляхом формування та навчання у «групах рівних», забезпечення супервізії та допомога «групам рівних»;